

Spis treści

I. ROZPRAWY, BADANIA, MATERIAŁY

Jadwiga Woźniak-Kasperek

KRYZYS WARTOŚCI WIEDZY?

Streszczenie

Artykuł jest próbą refleksji na temat wartości wiedzy. Kontekst rozważań ograniczono do zagadnień właściwych i ważnych dla bibliotekarzy w Polsce w ostatnich latach pierwszej dekady XXI w. Poruszono między innymi takie zagadnienia, jak: własności i cechy pożądane informacji; imperatyw informacyjny; wartości w życiu człowieka i społeczeństw; wiedza jako wartość; wzajemne relacje wiedzy i informacji; dewaluacja wiedzy i nadużywanie terminu wiedza. Odpowiadając na pytanie zawarte w tytule artykułu, stwierdzono, że mamy dziś do czynienia z kryzysem wartości wiedzy, sytuując tę konkluzję w kontekście socjologicznym i aksjologicznym.

Piotr Malak

ROZWÓJ BADAŃ NAD PRZETWARZANIEM JĘZYKA NATURALNEGO

Streszczenie

Artykuł prezentuje rozwój badań nad przetwarzaniem języka naturalnego. Przedstawione zostały początki badań w tym zakresie oraz zmiany, jakie zachodziły zarówno w samych metodach badawczych, jak i w ich tematyce na przestrzeni ostatnich 60 lat. Opisano dwie najpopularniejsze metody badawcze, analizę statystyczną oraz gramatyki generatywne. Dokonano również wstępnej oceny zalet i wad obu metod. Ponadto w artykule zaprezentowano wybrane współczesne kierunki działań NLP. Jako najpopularniejsze obecnie kierunki badań nad przetwarzaniem języka naturalnego można wymienić wyszukiwanie informacji (ang. *Information Retrieval*) czy grupowanie dokumentów.

Anna Stanis

ZAPOŻYCZENIA JĘZYKOWE W SYSTEMIE JĘZYKÓW HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH

Streszczenie

W artykule omówiono jak zjawisko wzmożonego napływu zapożyczeń w języku naturalnym, jakie obserwujemy w ostatnim dwudziestoleciu, wpływa na kształtowanie systemu słotwórczego języków haseł przedmiotowych. Internacjonalizacja, efekt globalizacji jako tendencja wskazująca kierunek zmian w językach naturalnych i językach haseł przedmiotowych.

Veslava Osińska

ROZWÓJ METOD MAPOWANIA DOMEN NAUKOWYCH I POTENCJAŁ ANALITYCZNY W NIM ZAWARTY

Streszczenie

W artykule opisano nową, cieszącą się zainteresowaniem wśród specjalistów biblio- i naukometrii metodę badawczą: wizualizację nauki. Przedstawiono genezę, technologie i

etapy procesu wizualizacji. Załączono przykład mapy macierzystej dziedziny: bibliotekoznawstwa i informacji naukowej z lat 1996-2005. Z perspektywy porównania z metodami bibliometrycznymi podsumowano możliwości badawcze prezentowanej metody. Artykuł ma być zachętą dla polskich naukowców, którzy interesują się wciąż jeszcze niepopularnymi w kraju badaniami w zakresie wizualizacji wiedzy. Położono zatem nacisk na popularne w kręgu praktyków wizualizacji narzędzia do mapowania typu Open Source oraz opis ich właściwości użytkowo-technicznych.

Marcin Roszkowski

LINKED DATA – MODEL DANYCH POWIĄZANYCH W SEMANTIC WEB

Streszczenie

The paper presents foundations of Linked Data – a recommended best practice for exposing, sharing, and connecting pieces of data, information, and knowledge on the Semantic Web. Practical applications of this model were presented. The paper includes issues on bibliographic data on Semantic Web, major problems and possible advantages for library community.

Agnieszka Brachfogel

„TERMINY METADANYCH DCMIP” I MOŻLIWOŚCI ICH WYKORZYSTANIA W OPISIE RZECZOWYM

Streszczenie

DCMI Metadata Terms is an up-to-date specification of all metadata terms maintained by the Dublin Core Metadata Initiative. Included are the fifteen terms of the Dublin Core Metadata Element Set (v. 1.1). The hierarchy and appropriate linking between the terms has been created. Number of the subject elements has increased. Partly it is the refinements of the basic elements but some of them are completely new. Although the conversion into and from MARC fields is already possible, some difficulties are encountered and need to be solved. Usage of the DCMI Metadata Terms has not become widespread yet, however the elements enter the structures of the catalogues.

Anna Wałek

FINANSOWANIE OPEN ACCESS

Streszczenie

Tematyka finansowania otwartego dostępu jest kwestią niezwykle ważną, a jednak najczęściej pomijaną w polskim piśmiennictwie. Model Open Access, choć z założenia ma zapewniać bezpłatny dostęp do zasobów, generuje koszty systemowe, organizacyjne i administracyjne, których istnienia należy mieć świadomość.

W artykule omówiono funkcjonujące obecnie sposoby finansowania publikacji Open Access, takie jak: model autorski, instytucjonalny, podwójny, współdzielony i hybrydowy, jak również finansowanie pochodzące z dotacji rządowych i grantów oraz płatne członkostwo w wydawnictwie OA.

Szczególną uwagę poświęcono autorskiemu modelowi finansowania publikacji OA, który zakłada, że to autor ponosi koszty publikowania swoich opracowań. Opisano również wysokość opłat autorskich pobieranych przez większość obecnych na rynku komercyjnych wydawców czasopism Open Access oraz czasopism hybrydowych.

Ewa Dąbrowska

KOMPUTERYZACJA GROMADZENIA ZBIORÓW A ZINTEGROWANY SYSTEM BIBLIOTECZNY. DOŚWIADCZENIA BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ

Streszczenie:

Przedstawiono przebieg komputeryzacji Oddziału Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w kontekście funkcjonującego tu systemu zintegrowanego. System obsługi gromadzenia AFAS, oferowany przez firmę VTLS na początku lat 90-tych, który BJ użytkowała jako jedyna biblioteka w Polsce, nie był satysfakcjonujący, mimo to znacząco usprawnił pracę. Wąski zakres obsługiwanych funkcji wpłynął w późniejszym okresie na podjęcie decyzji o rozpoczęciu prac nad własnym programem, zamiast zakupu oferowanego obecnie modułu gromadzenia Virtua. Praktyka wykazała, że OGR nie musi rejestrować danych bibliograficznych pozycji wpływających bez wcześniejszego zamówienia, ale tylko tych, które dopiero zamierza do biblioteki sprowadzić. Druki zwarte, otrzymywane z darmowych źródeł wpływu, po rejestracji w zbiorczej ewidencji wpływu i nadaniu akcesji, przekazywane są od razu do Oddziału Opracowania.